

Nina von Staffeldt

**DEN SORTE
ENGEL**

KRIMI

I

Torsdag den 19. september

ELO JOSEFSEN SKUTTEDE sig i den kølige morgen; istågen lå smal og kompakt over det stille hav, skarpt afgrænset i horisonten af en lyseblå himmel. Efteråret havde ellers været temmelig mildt indtil nu, det var sikkert den globale opvarmning, tænkte han, fiskene var også i gang med at reagere på de stigende havtemperaturer. Han lukkede døren til styrehuset, knappede øverste knap i heldragten og tørrede sig under næsen med bagsiden af hånden. Der var endnu et stykke vej, før han var ude ved fiskebankerne. Han kneb øjnene sammen. Kutteren ude til styrbord havde efterhånden ligget samme sted et stykke tid, hvad mon der foregik derovre? Han fastholdt blikket, men kunne ikke se aktivitet ombord. Det var slet ikke et egnet fiskested, den lå på. Elo fandt termoflasken frem, skruede låget af og hældte op. Rutineret rakte han højre arm bagud og famlede med hånden nede i kikkedåsen, mens han afslappet styrede med venstre. Det var i grunden mærkeligt. Fiskekutteren så ud, som om den lå og drev, flyttede sig ganske lidt hid og did på det næsten blikstille hav. Han tog en mundfuld kaffe, tyggede af munden og satte kikkerten for øjnene. Den var ikke fra Uummanaq eller bygderne i området, dem kendte han alle sammen. Elo sænkede tøvende kikkerten og så spekulativt ud i luften. Ærgerligt, at Inuuteq ikke var med i dag, men hans medhjælper havde fri frem til søndag. Han tog en hurtig beslutning, drejede væk fra sin kurs og i retning af kutte-

ren i stedet, måske havde de brug for hjælp.

Da han kom nærmere, rettede han kikkerten mod bådens nummer. Det var udenlandsk, canadisk, hvis han ikke tog meget fejl. Elo rynkede panden. Den var usædvanligt langt væk hjemmefra. Han drejede på skibradioen for at finde en frekvens, han kunne kalde den op på.

Han fik hilst på et par kolleger undervejs, men det canadiske fartøj kunne han ikke finde. Ingen svarede på hans famlende engelske forespørgsel. En jollefisker fra Saattut, som var i nærheden, lovede at støde til, hvis det blev nødvendigt. Elo afsluttede og satte farten lidt op, det burde ikke tage mange minutter at nå derover.

Fiskekutteren lå ganske rigtigt og drev, og maskinen var slukket. Elo råbte et par gange ud i luften uden at få svar. Han ventede lidt. Der var kun lyden af hans egen båd, hvis langsomme tuk-tuk bølgede ud over vandet og hurtigt opslugtes af havets egne klukkende lyde.

Han smed fenderne ud og lod motoren gå i tomgang, mens han fortøjede sin egen båd til den drivende, canadiske kutter. Et øjeblik efter svingede han sig over skibssiden og klatrede langsomt et par trin op ad kutterens stål-lejder. Underligt, at lejderen var ude, tænkte han, idet han skrævede over rælingen. Havde besætningen forladt kutteren? Han stod stille et øjeblik, da han var kommet ombord.

'Aluu?' Intet svar. Elo gik hen mod agterenden, imens han kiggede sig omkring. Her var pænt og ryddeligt. Meget ryddeligt. Underbevidstheden sagde ham, at noget manglede, og idet hans blik registrerede sirligt sammenrullede tov, fastsurrede, tomme, hvide plastkasser og rene kar med foldede fiskenet, stod det klart: Lugten af fisk

manglede, og kutteren så ikke ud, som om der var fisket fra den for nylig.

En sær ubeslutsomhed greb ham. Her var så stille, på en eller anden måde krøb det ind under huden.

Elo rystede irriteret fornemmelsen af sig, vendte om igen og tog et par skridt hen mod styrehuset. Han holdt hænderne op som skyklapper på hver side af hovedet og kiggede ind ad vinduet. Der lå en blyant og et udfoldet søkort på den brede hylde foran rattet, og på bordet mellem to bænke stod et fyldt askebæger, et par tomme kaffekopper og nogle udenlandske øldåser. En brun bagerpose var krøllet sammen på en tallerken, hvor der blandt krummerne lå et halvt stykke wienerbrød. På en af de polstrede bænke lå fire-fem hvalrostænder, som stak ud af en plastikpose fra Pilersuisoq. Døren stod åben ud til dækket og bevægede sig svagt frem og tilbage i takt med bådens duven. Elo gik langsomt langs styrehuset i styrbord side og var lige ved at snuble over et par tomme øldåser, da han stoppede brat. Uvilkårligt trådte han tilbage, det tog et langt øjeblik, før hans sanser reelt forstod, hvad han så. En ubehagelig varme skyllede gennem kroppen, hjertet begyndte at banke, og hænderne blev klamme. Han tog et par dybe vejrtrækninger, mens han tørrede hænderne af i bukserne og begyndte at gå langsomt over mod den mand, der lå udstrakt på dækket, og som havde været skjult bag rælingen og styrehusets væg. Elo tog kasketten af og strøg sig usikkert over håret. Så tog han endnu et par tøvende skridt fremad. Efter chokket havde lagt sig, var den første tanke, der faldt ham ind, mærkeligt nok, at de åbne, matte øjne lignede dem på hans gamle, gigtplagede førerhund, efter den havde fået barmhjertighedsskuddet.

Han knælede ned så tæt på manden som muligt uden at røre ham. Brystkassen var gennemklistret af størknet blod, der også var sivet ud i en pøl under ham og ikke levnede tvivl om, at det var et stykke tid siden, manden havde befundet sig blandt de levendes rækker. Han havde sort hår og inuittræk, måske fra Nunavut? Hvis han var grønlander, kendte Elo ham i hvert fald ikke. Han lå på ryggen med hovedet drejet lidt til venstre og de glasagtige øjne låst i et stirrende, næsten forbavset udtryk. Elo havde lyst til at se væk, men blikket blev alligevel suget hen mod den døde mand. Elo sad et øjeblik og tøvede, men rørte så forsigtigt ved den dødes venstre hånd. Den var helt kold. Hurtigt trak han hånden til sig igen; ét var dagligt at beskæftige sig med kolde fisk, noget andet var et dødt menneske. Han vristede blikket væk fra manden, rejste sig og gik ind i styrehuset. Mens han sundede sig og fik nogenlunde styr på tankerne, tændte han for skibsradioen og fandt med let rystende hænder frem til den rigtige frekvens. Efter at have talt med politiet i Uummannaq kaldte han jollefiskeren fra Saattut op, han kunne være der i løbet af tyve minutter. Elos egen stemme lød væsentlig roligere, end han følte sig indeni.

Da samtalerne var overstået, overvejede han i et fristende øjeblik at tage tilbage til sin egen båd, men han havde lovet politiet at blive ombord. Elo stod lidt og kiggede rundt i det kolde styrehus, tog sig sammen og gik atter udenfor, hvor han efter lidt tilløb og med beslutsomt sammenknebne læber åbnede lugen ned til lasten. En svag, støvet lugt af garvet skind strømmede op mod ham fra det stille mørke. Langsomt tog han trinnene ned til lastrummets bund, mens han forsøgte at skelne konturer og skygger fra hin-

anden. Ved første øjekast virkede lasten tom, men længst væk fra trappen skimtede han nogle paller med tæpper spredt ud over noget fladt og hvidgulligt, der stak ud i den ene ende. Idet Elo gik frem for at se nærmere på det, knasede det tørt under foden. Forskrækket løftede han støvlen fra en lille bunke grus, der lå i et tyndt lag ved siden af stigen. Nok bedst ikke at forplumre politiets arbejde tænkte han, trådte forsigtigt væk fra gruset og kravlede hurtigt op i lyset igen. Tilbage i styrehuset satte han sig yderst på kanten af bænken for at vente, mens han omhyggeligt passede på ikke at røre ved noget. Det var svært ikke at tænke på den døde lige udenfor. Han lirkede en smøg ud af pakken i brystlommen, men stoppede så. Gik det an at ryge? Hvis han nu ikke dryssede aske, var det vel i orden, den dagligdags handling gav ro.

Fiskekutteren duvede fortsat stille. Han var begyndt at småfryse, men havde ikke lyst til at lukke døren, så han ikke længere kunne se sin egen båd. Den var livlinen til den normale verden udenfor.

Som fisker var han vant til at være tålmodig, men lige nu føltes tiden uendelig lang. Da han endelig hørte den svage lyd af en bådmotor, der nærmede sig, rejste han sig lettet og gik ud på dækket for at tage imod jollen, der kom til syne i kanten af istågen.

Lørdag den 21. september

SIKA SATTE SPIDSEN af sømmet på blyantskrydset og trak hammeren cirka tyve centimeter ud fra hovedet.

'Må jeg også hamre, mor?' Mathias var på strømpesokker kommet lydløst ned ad trappen oppe fra sit værelse og så nu fascineret på hammeren. 'Nej, ikke lige her, det er for svært.' Sika bankede forsigtigt på sømhovedet og håbede, at det ikke bøjede denne gang.

'Jamen, jeg er *god* til at hamre!'

Sømmet kom langsomt, men lige, ind i væggen, Sika trådte et skridt tilbage og så ned på sin femårige søn, der med et forurettet blik tog den lille æske og hældte søm ud på gulvet for at vælge nogle stykker ud til det, han sikkert forestillede sig skulle blive en perlerække af søm på den hvide væg. 'Uh, det går ikke, Mathias; man må ikke sådan bare banke søm i væggen, vi må finde noget andet, du kan hamre søm i.'

'Hvorfor må *du* så?'

Inden det endte i gråd og tænders gnidsel, trak Sika et af de sikre kort ud af ærmet. 'Det er altså noget andet, du gamle. Men skulle vi høre, om Emil er hjemme? Måske har hans far et bræt, I kan få lov at hamre søm i?'

Mathias lyste op. 'Må jeg selv gå derover?'

'Vent lidt, jeg ringer først og finder ud af, om de er der.'

Mathias overhørte hende og drønedede ud for at tage sko på.

Sika lagde røret på. Det var rart, at Mathias' bedste ven fra børnehaven boede lige overfor, ikke mindst, fordi Martin gerne tog en tårn med begge drenge. Måske skyldtes overskuddet, at han var delefær og kun havde Emil hjemme hver anden uge. Hun ignorerede samvittighedsstikket, der fulgte i kølvandet på den slags tanker. Mathias var god og nem, men uden hendes morforældre, aanaa og aataa, ville det være tæt på umuligt at få hverdagen til at hænge sammen, hendes job havde allerede efter få måneders ansættelse vist sig at kræve en del. Spændende arbejde, men ofte sene aftener.

Det sidste billede kom op på stuevæggen uden flere bulnede fingre eller skæve søm. Tilfreds trådte hun et skridt tilbage og rettede en anelse på rammen.

Det var ikke engang tre uger siden, de var flyttet ind, men de havde hurtigt vænnet sig til de lyse rum og mere plads til alting, og hun sendte en venlig tanke til Martin, som havde tippet hende om det ledige rækkehus. Et stort fremskridt fra den lille, mørke lejlighed, med en heftigt musikspilende nabo, hvor hun og Mathias havde udfoldet sig de første måneder i Nuuk. Selvom der var længere til centrum, havde de nu udsigt til fjorden fra både stuen og soveværelset. Sika stoppede op ved terrassedøren og faldt i staver. Septembersolen stod skarpt ind ad vinduet, varmen var intens gennem den sorte t-shirt. Hun så sit svage spejlbillede aftegnet i dørens glas; det sorte, halvlange hår i den obligatoriske hestehale, ryggen lidt rankere end før. Det var næsten ikke til at forstå, at det kun var fire måneder siden, hun var kommet hjem. På den ene side føltes det, som om det var flere år siden, hun var vendt tilbage – eller som om hun aldrig var taget af sted. Dels fordi hjem-

komsten havde fremelsket et hav af følelser og erindringer fra barndommen, som med ketchupeffekt havde indtaget deres gamle plads igen, dels fordi der var sket så meget, efter Mathias og hun var kommet til Nuuk. På den anden side var tiden også fløjet afsted. Ligesom sommeren, filosoferede hun og skævede op på en hob af dystert udseende skyer, der ubønhørligt bevægede sig ind over byen fra sydvest og truede med at udfordre solen. Det havde ellers været en god sommer, og det gjorde egentlig ikke noget, at efteråret var krøbet ind over dem, når de nu havde fået et rigtigt hjem at være i.

'... pressemøde på mandag hos landets største oppositionsparti, Inuit Ataqatigiit, der fremlægger sine vigtigste mål for det kommende arbejde i Inatsisartut. Endnu engang er ophævelsen af nultolerance i forhold til uranudvinding et hovedemne på partiets dagsorden, da Inuit Ataqatigiit mener, at demokratiet blev hæmmet med beslutningen om ophævelse af nultolerancen, og at vedtagelsen foregik hen over hovedet på befolkningen ...'

Med højre pegefingerkno skruede Sika op for tolvnyhederne, så radioen overdøvede emhætten. 'Og til Uummannaq: En lokal fisker opdagede torsdag morgen en drivende, canadisk fiskekutter i farvandet syd for Sallegg. Om bord fandt han en person, der var afgået ved døden, og politiet i Uummannaq har identificeret den afdøde som en enogfyrreårig mand fra bygden Umiivik. Familien havde meldt manden savnet onsdag morgen efter ikke at have hørt fra ham i to døgn, men da mandens jolle lå fortøjet i en vig nord for bygden og da han var kendt som en rutineret fanger, var der endnu ikke indledt en eftersøgning.

Politiet er tilbageholdende med oplysninger i sagen, men KNR-nyheder har erfaret, at der, ud over den afdøde, forefandt et større antal hvalros- og narhvalstænder samt isbjørneskind i kutterens lastrum. Hverken den afdødes familie eller politiet kan forklare mandens tilstedeværelse på den canadiske kutter, hvis tilhørsforhold samtidig rejser en række spørgsmål, da båden var registreret med en AIS-kode fra en rejsekutter hjemmehørende i Upernavik. I samarbejde med canadisk politi og retsteknikere fra Nuuk arbejder Uummanaq Politi nu på at afdække sagen. Og til Nuuk: Vedrørende boligsalget i hovedstaden mangler der fortsat afklaring på, hvem der har ansvaret for ...'

Timeren kimede skingert. I bar forskrækkelse tabte Sika den grydeske, hun havde i hånden, og mens hun småbandende fik hevet muffins ud af ovnen og tørret rå kødpostej op fra gulvet, undrede hun sig over, hvordan i alverden hun havde været så optimistisk at tro, hun kunne nå at lave al maden i løbet af lørdag eftermiddag. Rensdyrpostejen ville, sammen med lammefrikadeller, kartoffelsalat og forskelligt hjemmebag, udgøre traktementet til housewarming i morgen eftermiddag. Hun havde også købt røget sæl og tørfisk, men sprunget sælsuaasat og frisk mattak over. Hendes mor havde kun sjældent lavet grønlandsk mad, efter de flyttede til Danmark; det var svært at få fat i ingredienserne, og Sika havde ikke savnet alle retter lige meget, selvom hun som barn havde elsket suaasat. En glad følelse boblede op indeni. Forældrene ville komme om en tre ugers tid, de skulle også med til aataas femogfirsårs fødselsdag i oktober. Det skulle blive sjovt at vise dem Nuuk, som havde ændret sig voldsomt siden deres sidste besøg. Mon ikke det lå ti år tilbage? Hun

så sig om i stuen. Der var inviteret femogtredivefyrre mennesker i morgen eftermiddag, men til kaffemik kunne man aldrig helt vide, hvor mange der kom. Nå, det måtte gå med pladsen. Folk var søde til at rejse sig, når de var færdige, så nye gæster kunne komme til.

Mens hun fordelte rensdyrpostej i ovnfaste fade, tænkte hun over, hvad der ikke var blevet nævnt i nyhederne. Det lød næsten, som om der var tale om smugling ud af Grønland. Det havde hende bekendt ikke tidligere været et problem, på den anden side var man begyndt at høre om stigende pres på efterspørgslen af elfenben på verdensplan, i takt med at flere og flere afrikanske lande nedlagde forbud mod udførsel. Ulovlig handel med isbjørneskind havde hun heller ikke hørt om før. Ligesom hele tænder af narhval og hvalros var skindene også ulovlige at udføre for privatpersoner, men at der ligefrem skulle være international efterspørgsel var nyt. Et par høje hyl udenfor distraherede hendes tankerække, hun kiggede ud ad køkkenvinduet og vinkede. Drengene var på vej ovre fra Emil med hænderne fulde af legetøj. Nogenlunde samtidig bipede en sms ind: *Børn affodret, vil lege hos jer, ok? M.* Sika trykkede *Helt ok, 1000 tak* 😊 tilbage og gik ud for at åbne døren.

'Uhm, her lugter godt.' Emil så rundt med livlige, blå øjne. Ligesom hun selv og Mathias havde Emil og hans far ikke boet her så længe, men hvor Mathias allerede så småt kunne gøre sig forståelig på grønlandsk, takket være sin mor og familien i Nuuk, kæmpede Emil med kun at have adgang til grønlandsk i børnehaven. Sika håbede, det kom, for hans skyld; der var stor frihed i at være dobbeltspro-

get, men det var svært for ham at få lært i samme takt som hendes søn, når begge forældre var danske.

'I må gerne få et par blåbærmuffins.' Sika valgte nogle stykker ud med særligt mange bær i, og Mathias oplyste stolt kammeraten om, at de selv havde plukket dem ude i fjeldet.

'Saftevand?' Sika holdt flasken med hyldeblomstdrik op i luften, og børnene nikkede ivrigt. 'Hov-hov, drenge, I må spise hernede. Så kan I lege oppe på Mathias' værelse bagefter.'

Børnene, der allerede var på vej over de nyvaskede gulve med skvulpende saft og krummende kager, foretog en hård opbremsning og satte sig dydigt ved spisebordet.

En død mand, falsk skibs-id og noget, der tydede på smuglergods, i lasten. Det lød virkelig mærkeligt, at en grønlandsk mand var omkommet på en canadisk fiskekutter uden andre ombord. Uanset hvad der var sket, var det tragisk for manden og hans familie, men hvad angik godset i lasten, skulle det undre hende meget, om ikke sagen ville give dønninger helt ind på Go Greenlands skriveborde. Som det grønlandske selvstyres, Naalakkersuisuts, paraplyorgan for erhverv og turisme blev forhold, der påvirkede landets omdømme, som regel drøftet med Go Greenland, så der kunne handles koordineret, hvis der opstod problematiske sager på landsplan. Tilbage i forsommeren, kort efter hun var startet i jobbet som kommunikationskonsulent, havde en stor forureningssag revet landet ud i en potentielt katastrofal miljøkrise, og her havde Go Greenland, i samarbejde med en række departementer i Naalakkersuisut samt større virksomheder, sikret, at informatio-

nerne både i og ud af landet ikke var gået helt amok. Det havde været en spændende opgave, der dog senere voksede til endog meget store dimensioner og til sidst blev lidt for spændende på et personligt plan. Men så stor var sagen i Uummannaq trods alt næppe, tænkte Sika og skubbede postejerne ind i ovnen. Selvom en smuglerisag ikke ligefrem var en sællert for Grønlands omdømme, var det ikke i en størrelsesorden, der ville få international presse til at gå i selvsving. Men ærgerligt alligevel – det var i forvejen op ad bakke at få udenlandske turister til at forstå de indviklede internationale regler for, hvad de måtte købe. Rensdyrtak, moskushorn og barde fra hvidhval var uden problemer, og sælskind var der frit slag for, siden EU's inuitundtagelse var trådt i kraft. Sika satte stopuret igen. Der var stadig udlændinge, der i ramme alvor troede, man fangede babysæler i Grønland. Og det på trods af at grønlandske fangere, primært med kød for øje, kun jagede et lille antal af de mange millioner voksne sæler, og at den lave indhandlingspris på skindene i øvrigt betød, at de range-rede meget langt nede som indtægtsmulighed.

Et saftevandsglas væltede bag hende. Sika rev et par stykker køkkenrulle af og fik tørret bordet af, inden al saften sejlede ned på gulvet. Hun sendte drengene op for at lege og pustede håret væk fra panden. Tre tærter tilbage plus ingefærkagerne. Måske skulle hun alligevel sige ja tak til Nuunus tilbud om at bage en bradepandekage.